

ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХЭЛТСИЙН ОРЧНЫ ЧАНАРЫН ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ ХАРИУЦСАН
АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН Х.ЭРДЭНЭЧИМЭГИЙН 2025 ОНЫ ХАГАС ЖИЛИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Нэг. Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Нэг. Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт								
Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин				Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлтийн хувь
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин (биелэлт)			
			3	4	5			
1	2	3	4	5		6	7	
Зорилт 1. Байгаль орчны төлөв байдал, түүний өөрчлөлтийг үнэлэн, орчны бохирдлоос урьдчилан сэргийлэх								
1.	Арга хэмжээ 1.1. Арга хэмжээ 1.1. Хөрсний чанарын 2024 оны төлөв байдлын тайланг хөрсний мэргэжилтэнтэй хамтран гаргах	Төлөв байдлын тойм гаргасан эсэх Тийм:1, Үгүй:0	1	1	Хөрсний мэргэжилтэнтэй хамтран ажиллаж, тухайн орчны хөрсний шинжилгээний мэдээлэлд үндэслэн 2024 оны төлөв байдлын тайланг боловсруулсан. Тайлангийн хүрээнд хөрсний бохирдлын түвшинг үнэлж, дүгнэлт гаргасан. Төлөв байдлын тайланг БОУАӨЯ-д цахимаар хүргүүлсэн бөгөөд мөн weather.gov.mn цахим хуудсанд байршуулан иргэд, байгууллагуудад мэдээллээр үйлчилж байна. Хэрэгжилт 100%		2025-02 2025-04	100 ✓
2.	Арга хэмжээ 1.2. Орчны чанарын төлөв байдлын талаар мэдээ, тайланг нэгтгэх, хяналт тавих	Хяналт тавьж ажилласан эсэх Тийм:1, Үгүй:0	-	1	Орчны бохирдлын үндсэн үзүүлэлтүүд болох агаар, ус, хөрсний чанарын мэдээллийг сар, улирал, жилийн тайлангийн түвшинд тогтмол нэгтгэн боловсруулсан. Тус мэдээ, тайланг нэгтгэх явцад орон нутгийн хэмжээнд		2025-01 2025-05	80 ✓

	1	2	3	4	5	6	7
					хийгдсэн хяналт шинжилгээний дүн, байгаль орчны хяналт шалгалтын үр дүн, лабораторийн шинжилгээний тайлангуудыг тусгасан. Түүнчлэн, орчны чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг хянан үнэлэх, урьдчилан сэргийлэх зорилгоор мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран хяналт тавьж ажилласан. Хэрэгжилт 80%		
3.	Арга хэмжээ 1.3 Цөлжилтийг үнэлэх хөрсний анхан шатны хяналт шинжилгээг улсын хэмжээд зохион байгуулах	Хяналт шинжилгээг зохион байгуулсан эсэх Тийм:1, Үгүй:0	-	1	Хяналт шинжилгээний ажил 7,8,9 сар хийгддэг. Одоогоор санхүүжилтийн асуудал шийдэгдээгүй байна.	-	-
4.	Арга хэмжээ 1.4. Төв, орон нутгийн инженер, техникч нарт хөрсний анхан шатны 1500 цэгийн хяналт шинжилгээний талаарх онлайн сургалт зохион байгуулах	Сургалт зохион байгуулсан эсэх, Тийм:1, Үгүй:0	-	1	Хяналт шинжилгээний ажил 7,8,9 сар хийгддэг. Одоогоор санхүүжилтийн асуудал шийдэгдээгүй байна.	-	-
5.	Арга хэмжээ 1.5. Ус, цаг уур орчны шинжилгээний талаар шинэчилсэн хуулийн төсөлд орчны чиглэлээр санал өгөх	Санал өгсөн эсэх, Тийм:1, Үгүй:0	-	1	Ус, цаг уур, орчны шинжилгээний тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөлтэй танилцаж, байгаль орчны чанарын хяналт-шинжилгээ, орчны мэдээллийн нэгдсэн тогтолцоо, мэргэжлийн байгууллагын чадавх, зохицуулалтын хүрээ зэргийг сайжруулахтай холбоотой санал боловсруулсан. Саналууд нь орчны мэдээллийн ил тод байдал, бодит мониторингийн чадавхыг нэмэгдүүлэх, нутгийн болон улсын хэмжээнд орчны шинжилгээний уялдааг хангах чиглэлд төвлөрсөн	2025-03 2025-05	60

	1	2	3	4	5	6	7
Зорилт 2. Байгаль орчны бодит мэдээ, мэдээллээр нийгмийн хэрэгцээг тасралтгүй шуурхай хангах							
1.	Арга хэмжээ 2.1. Агаар, ус, хөрс, цацрагийн долоо хоног, сар, жилийн тайлан мэдээлэл weather.gov.mn цахим хуудсаар тогтмол мэдээлэгдэж буй эсэхэд хяналт тавих	Хяналт тавьсан эсэх, Тийм:1, Үгүй:0	-	1	Weather.gov.mn цахим хуудсанд агаар, ус, хөрс, цацрагийн жил, сар, 7 хоногийн мэдээ тогтмол ор байна. Агаар, ус, хөрс, цацрагийн мэдээ цахим хуудсанд орж буй эсэхэд 7 хоног бүр хяналт тавьж ажилласан. Одоогийн байдлаар агаарын чанарын 23, усны чанарын 4, хөрсний чанарын 1, цацрагийн 5 мэдээ мэдээллийг байршуулан мэдээ, мэдээллээр үйлчилж байна.	2025-01 2025-05	90 70
2.	Арга хэмжээ 2.2. Цөлжилтийг үнэлэх хөрсний анхан шатны хяналт шинжилгээний мэдээллийн санг шинэчлэх талаар БОУАӨЯ, УЦУОСМХ-тэй хамтран ажиллах	Орчны мэдээ, мэдээллээр үйлчилсэн эсэх Тийм:1, Үгүй:0	-	1	Хөрсний хяналт шинжилгээний мэдээллийн санг шинэчлэх ажлын хүрээнд БОУАӨЯ, УЦУОСМХ-ын холбогдох хэлтсүүдтэй хамтран ажилласан. Цугларсан мэдээллийг үнэлж, дата бүрдүүлэлтийг сайжруулах зорилгоор шинэчлэлтийн аргачлал болон техник шаардлагын уялдааг хангах чиглэлээр зөвлөлдсөн.	2025-04 2025-05	60 50
3.	Арга хэмжээ 2.3. Орчны чанарын хяналт шинжилгээний чиглэлээр гарсан журамд дүн шинжилгээ хийж, нэмэлт өөрчлөлт оруулах талаар санал боловсруулах	Судалгаа хийсэн эсэх, Тийм:1, Үгүй:0	-	1	Одоо мөрдөж буй журамд илэрч буй бодит хэрэгжилтийн хүндрэл, зохицуулалтын давхардал, мэдээллийн уялдаа муу байдал зэрэг асуудлыг тодорхойлсон. Шинжилгээний мэдээллийн ил тод байдал, чанарын баталгаажуулалт, хяналт тавих тогтолцоог сайжруулах чиглэлд нэмэлт өөрчлөлтийн санал боловсруулсан. БОУАӨЯ-д хүргүүлж, хэлэлцүүлэгт оролцсон.	2025-03 2025-04	80
4.	Арга хэмжээ 2.4. Байгаль орчны мэдээллийн санд хөрсний чанарын мэдээллийн сан шинээр үүсгэх талаар санал боловсруулах	Зураг гаргасан эсэх, ийм:1, Үгүй:0	-	1	Байгаль орчны мэдээллийн системд хөрсний чанартай холбоотой шинжилгээний мэдээллийг төрөлжүүлэн цуглуулах, ангилах, нэгдсэн мэдээллийн сан үүсгэх шаардлагыг тодорхойлж, холбогдох санал боловсруулсан. Ажлын	2025-03 2025-05	90

	1	2	3	4	5	6	7
					даалгавар батлуулах саналыг БОУАӨЯ-д хүргүүлсэн.		
Зорилт 3. Төрийн албан хаагчийн нийтлэг ажил үйлчилгээг хэрэгжүүлэх							
1.	Байгууллагын худалдан авах ажиллагааны үнэлгээний хороонд ажиллах	Үнэлгээний хороонд ажилласан эсэх, Тийм:1, Үгүй:0	1	1	Байгууллагын 2025 оны худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөний дагуу зохион байгуулагдсан худалдан авах ажиллагаанд үнэлгээний хорооны гишүүний үүрэг гүйцэтгэн ажилласан. Тендерийн баримт бичгийн боловсруулалт, тендер нээх, үнэлгээ хийх зэрэг бүх шатны үйл ажиллагаанд хуулийн хүрээнд идэвхтэй оролцсон.	2025-03 2025-05	100
2.	ISO 9001:2015 Чанарын менежментийг тогтолцоог нэвтрүүлэх дотоод аудитын сургалтад хамрагдах	Сертификат Тийм:1, Үгүй:0	0	1	Сургалтад бүрэн хамрагдаж сертификат авсан.	2025-05 2025-05	100

Нэмэлт үүрэг даалгавар (арга хэмжээ)-ын биелэлт

Д/д	Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ)	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин (биелэлт)	Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлтийн хувь
1.	Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ) 1. Цөлжилтийг үнэлэх хөрсний чанарын хяналт шинжилгээний 1532 цэгээс сорьц авахад шаардлагатай шатахуун, албан томилолтын зам хоногийн зардлын тооцоолол гаргах	Зардлын тооцоолол Тийм:1, Үгүй:0	-	1	Хяналт шинжилгээний ажилд шаардлагатай 120,286,472 төгрөгийн тооцоолол гаргаж хэлтсийн даргад өгсөн.	2025-01 2025-01	100
2.	Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ) 2. Грейн ази консалтинг ХХК-иас ирүүлсэн Улаанбаатар хотын есөн дүүргийн ажлын тайланг хянах	Хяналтын дүгнэлт Тийм:1, Үгүй:0	-	1	Грейн ази консалтинг ХХК-иас ирүүлсэн Улаанбаатар хотын есөн дүүргийн ажлын тайланг хянах ХӨРСНИЙ ЧАНАРЫН ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙХ, БАЙНГЫН МОНИТОРИНГИЙН	2025-02 2025-02	100

90

Стандарт
албан хэрэг
хотгийн

	1	2	3	4	5	6	7
					ЦЭГИЙГ НЭМЖ БАЙГУУЛАХ АЖЛЫН ДААЛГАВАР"-т тусгасан 19 үйл ажиллагаатай тулган хянаж дүгнэлтийг БОУАӨЯ-д өгсөн.		
3.	Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ) 3. "Хөрсний бохирдол, хяналт шинжилгээ ба хамгаалах арга замууд" сэдэвт бүсчилсэн сургалт, хэлэлцүүлгийн ажлын даалгавар боловсруулах	Ажлын даалгавар Тийм:1, Үгүй:0	-	1	Хөрс, ус, агаар зэрэг орчны бохирдлыг судалгаа, шинжилгээнд тулгуурлан, холбогдох стандартын дагуу үнэлж тайлагнах мэдлэг, ур чадварыг нэмэгдүүлэхийн зэрэгцээ уур амьсгалын өөрчлөлт ба хөрс, орчны бохирдлын уялдаа холбоог таниулж, 21 аймгийн Ус цаг уур, орчны шинжилгээний төв, Сав газар болон Байгаль орчны газрын мэргэжилтнүүдийг хөрсний дээж авах, шинжлэх, боловсруулах, бохирдлын зураглал гаргах, хамгаалах арга хэмжээг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх нэгдсэн аргазүйгээр хангах, улмаар "Стандарттай байгаль орчин" үзэл баримтлалыг бодлого, практикт хэрэгжүүлэх чадавхыг бүрдүүлэхэд чиглсэн сургалтын ажлын даалгавар боловсруулж БОУАӨЯ-д өгсөн.	2025-04 2025-04	100

	1	2	3	4	5	6	7
	Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ) 4. Монгол Улсын хойд /газар тариалангийн/ бүсэд пестицидийн хяналт шинжилгээ хийх лаборатори байгуулах санылын төсөл боловсруулах	Саналын төсөл Тийм:1, Үгүй:0	-	1	Лабораторийг шинэчлэх, шинээр байгуулах замаар хүнсний аюулгүй байдлыг хангах, экспортын боломжийг нэмэгдүүлэх, бүс нутгийн хүн амын эрүүл мэнд, байгаль орчны аюулгүй байдал сайжируулахаар Сэлэнгэ аймгийн төвд байрлалтай лабораторийг байгуулах төслийн санал боловсруулж хэлтсийн даргад өгсөн.	2025-05 2025-05	100

Хоёр. Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин				
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин (биелэлт)	Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлт ийн хувь
			3	4	5	6	7
1.	Арга хэмжээ 1. Шихихутуг Их Сургуулийн эрх зүйн бакалаврын намрын улирлын семестрт суралцах	Суралцсан кредит цаг	39	15	54	2025-03 2025-05	100
2.	Арга хэмжээ 2. Удирдлагын Академийн төрийн албан хаагчдад зориулсан "Ёс зүй" цахим сургалтад хамрагдах	Түвшин 1 төгссөн сертификат авсан эсэх, Тийм:1, Үгүй:0	0	1	1	2025-03	100

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Орчны чанарын хяналт шинжилгээ хариуцсан ахлах мэргэжилтэн: Х.Эрдэнэчимэг/

2025 оны 06 дугаар сарын 23-ны өдөр

ОРЧНЫ ЧАНАРЫН ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ ХАРИУЦСАН АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН
Х.ЭРДЭНЭЧИМЭГИЙН 2025 ОНЫ ХАГАС ЖИЛИЙН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ, ҮР ДҮН,
МЭРГЭШЛИЙН ТҮВШИНГ ҮНЭЛЭХ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХУУДАС

Байгууллагын нэр: Цаг уур, орчны шинжилгээний газар

Нэгжийн нэр: Орчны шинжилгээний хэлтэс

1. Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний гүйцэтгэлд өгсөн оноо	Төлөвлөсөн хугацаанд гүйцэтгэсэн байдал	Нийлбэр оноо	Үнэлгээн ий багийн хянан баталгаа жуулж, дахин үнэлсэн оноо
	1	2	3	4	5
	Оноо	60 хүртэл	10 хүртэл	70 хүртэл	
Зорилт 1. Байгаль орчны төлөв байдал, түүний өөрчлөлтийг үнэлэн, орчны бохирдлоос урьдчилан сэргийлэх					
1.	Арга хэмжээ 1.1. Арга хэмжээ 1.1. Хөрсний чанарын 2024 оны төлөв байдлын тайланг хөрсний мэргэжилтэнтэй хамтран гаргах	60	10	70	
2.	Арга хэмжээ 1.2. Орчны чанарын төлөв байдлын талаар мэдээ, тайланг нэгтгэх, хяналт тавих	48	10	58	
3.	Арга хэмжээ 1.3 Цөлжилтийг үнэлэх хөрсний анхан шатны хяналт шинжилгээг улсын хэмжээд зохион байгуулах	-	-	-	
4.	Арга хэмжээ 1.4. Төв, орон нутгийн инженер, техникч нарт хөрсний анхан шатны 1500 цэгийн хяналт шинжилгээний талаарх онлайн сургалт зохион байгуулах	-	-	-	
5.	Арга хэмжээ 1.5. Ус, цаг уур орчны шинжилгээний талаар шинэчилсэн хуулийн төсөлд орчны чиглэлээр санал өгөх	36	10	46	
Зорилт 2. Байгаль орчны бодит мэдээ, мэдээллээр нийгмийн хэрэгцээг тасралтгүй шуурхай хангах					

	1	2	3	4	5
6.	Арга хэмжээ 2.1. Агаар, ус, хөрс, цацрагийн долоо хоног, сар, жилийн тайлан мэдээлэл weather.gov.mn цахим хуудсаар тогтмол мэдээлэгдэж буй эсэхэд хяналт тавих	54	10	64	
7.	Арга хэмжээ 2.2. Цөлжилтийг үнэлэх хөрсний анхан шатны хяналт шинжилгээний мэдээллийн санг шинэчлэх талаар БОУАӨЯ, УЦУОСМХ-тэй хамтран ажиллах	36	10	46	
8.	Арга хэмжээ 2.3. Орчны чанарын хяналт шинжилгээний чиглэлээр гарсан журамд дүн шинжилгээ хийж, нэмэлт өөрчлөлт оруулах талаар санал боловсруулах	48	10	48	
9.	Арга хэмжээ 2.4. Байгаль орчны мэдээллийн санд хөрсний чанарын мэдээллийн сан шинээр үүсгэх талаар санал боловсруулах	54	10	64	
Зорилт 3. Төрийн албан хаагчийн нийтлэг ажил үйлчилгээг хэрэгжүүлэх					
1.	Арга хэмжээ 3.1. Байгууллагын худалдан авах ажиллагааны үнэлгээний хороонд ажиллах	60	10	70	
2.	Арга хэмжээ 3.2. ISO 9001:2015 Чанарын менежментийг тогтолцоог нэвтрүүлэх дотоод аудитын сургалтад хамрагдах	60	10	70	
Нэмэлт үүрэг даалгаврын биелэлт					
1.	Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ) 1. Цөлжилтийг үнэлэх хөрсний чанарын хяналт шинжилгээний 1532 цэгээс сорьц авахад шаардлагатай шатахуун, албан томилолтын зам хоногийн зардлын тооцоолол гаргах	60	10	70	
2.	Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ) 2. Грейн ази консалтинг ХХК-иас ирүүлсэн Улаанбаатар хотын есөн дүүргийн ажлын тайланг хянах	60	10	70	
3.	Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ) 3. "Хөрсний бохирдол, хяналт шинжилгээ ба хамгаалах арга замууд" сэдэвт бүсчилсэн сургалт, хэлэлцүүлгийн ажлын даалгавар боловсруулах	60	10	70	
4.	Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ) 4. Монгол Улсын хойд /газар тариалангийн/ бүсэд пестицидийн хяналт шинжилгээ хийх лаборатори байгуулах санылын төсөл боловсруулах	60	10	70	

Дундаж оноо:	62.7
--------------	------

2. Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний биелэлтийн хувь	Нийт (15 хүртэл оноогоор)	Үнэлгээний багийн хянан баталгаажуулж, дахин үнэлсэн оноо
	1	2	3	4
1.	Арга хэмжээ 1. Шихихутуг Их Сургуулийн эрх зүйн бакалаврын намрын улирлын семестрт суралцах	100	15	
2.	Арга хэмжээ 2. Удирдлагын Академийн төрийн албан хаагчдад зориулсан "Ёс зүй" цахим сургалтад хамрагдах	100	15	
Дундаж оноо			15	

3. Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (Нэгжийн даргын үнэлгээ)

Д/д	Үзүүлэлт	Нэгжийн даргын үнэлгээ (0-7 оноо)	Үнэлгээний багийн хянан баталгаажуулж, дахин үнэлсэн оноо
	1	2	3
1.	Хандлага, ёс зүй	5	
2.	Дүн шинжилгээ хийх	5	
3.	Асуудал шийдвэрлэх	5	
4.	Хариуцлагатай байдал	5	
5.	Ажлын цаг ашиглалт	7	
Ур чадварын үзүүлэлт (ажлын онцлогоос хамаарсан)			
6.	Мэргэжлийн ур чадвар 1.	7	
7.	Мэргэжлийн ур чадвар 2.	7	
8.	Мэргэжлийн ур чадвар 3.	7	
Дундаж оноо		6	

4. Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (Хамт олны үнэлгээ)

Д/д	Үзүүлэлт	Хамт олны үнэлгээ (0-8 оноо)
	1	2
1.	Хандлага, ёс зүй	8
2.	Багаар ажиллах	8
3.	Харилцаа	8
Дундаж оноо		8

5. Гүйцэтгэлийн үнэлгээ

Д/д	Үнэлгээний үзүүлэлт	Үзүүлэлт тус бүрийн оноо
1.	Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт (Нэмэлт үүрэг даалгавар (арга хэмжээ)-ын биелэлт орно.)	62.7 61
2.	Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт	15 10
3.	Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (Нэгжийн даргын үнэлгээ)	6
4.	Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ	8

	(Хамт олны үнэлгээ)	
5.	Үнэлгээний оноонд орсон өөрчлөлт (Аргачлалын 6 дугаар хэсэгт заасан холбогдох заалтыг бичих)	
Нийт оноо		85

Үнэлгээ өгсөн:

Нэгжийн дарга

ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХЭЛТСИЙН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙН
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ: Д.ЭНХБАТ

2025 оны 06 сарын ...-ны өдөр

**Үнэлгээтэй танилцаж,
зөвшөөрсөн:**

Төрийн жинхэнэ албан хаагч:

ОРЧНЫ ЧАНАРЫН ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ
ХАРИУЦСАН АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН: Х.ЭРДЭНЭЧИМЭГ

2025 оны 06 сарын ...-ны өдөр

Үнэлгээг хянасан:

Үнэлгээний багийг төлөөлж ахлагч:

ХЯНАЛТ, ШИНЖИЛГЭЭ ДОТООД АУДИТЫН

ХЭЛТСИЙН ДАРГА: Х.ОЮУНБИЛЭГ

2025 оны 06 сарын ²⁸...-ны өдөр

Үнэлгээний багийн нарийн бичгийн дарга:

ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН АСУУДАЛ ХАРИУЦСАН

АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН: Ж.ЭНХЧИМЭГ

2025 оны 06 сарын ²⁸...-ны өдөр

Үнэлгээг баталгаажуулсан: Төсвийн шууд захирагч

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗРЫН ДАРГА: Э.БАТТУЛГА

2025 оны 06 сарын ²⁸...-ны өдөр